

1. Dec. 1898: 1. Beh. af Lovf. om Børns erhvervsmæssige Beskæftigelse. 1298

mæssigt Arbejde af Børn under 14 Aar er forbudt. Jeg tror, at Lovforslagets Formaal i mange Henseender maa anerkendes, og at det af de forskellige Oplysninger, den ærede Ordfører har givet om Anvendelsen af Børns Arbejdskraft særligt her i Hovedstaden viser sig, at der findes Misbrug, som det var meget ønskeligt at kunne ramme, men vi maa jo ikke være blinde for, at man ved at hemme Misbruget meget ofte kommer til at hindre den gode Brug. Jeg tror, at vi ved at give et Forbud mod Børns erhvervsmæssige Beskæftigelse i det hele ramme meget dybere, end de ærede Forslagsstillere have tænkt sig. Den ærede Ordfører fremhævede saaledes, at Forholdet ingenlunde altid er dette, at Børns Beskæftigelse uden for Hjemmet skulde være til Skade, den kunde tværtimod være til deres Gavn. Den ærede Ordfører har vistnok Ret heri, baade set fra Børnenes Standpunkt og fra Forældrenes Standpunkt. Fra Børnenes Standpunkt for saa vidt de ved at vænnes til Orden og Lydighed uden for Hjemmet og til regelmæssig Beskæftigelse uden for Skolen ville kunne høste Lære og Erfaringer, som kunne gavne dem ogsaa i deres Fremtid. For Forældrenes Vedkommende synes jeg, at man maa tillægge den Omstændighed stor Vægt baade i Byerne og paa Landet, at hvor Forældrene ere henviste til at søge deres Erhverv uden for Hjemmet, vil det være til stor Ulempe for dem, om de ikke vide, at deres Børn ere beskæftigede ogsaa uden for Skoletiden paa en ordentlig og regelmæssig Maade. Jeg tager altsaa her ikke Hensyn til den vigtige Omstændighed, det er for fattige Folk at kunne indvinde nogen Fortjeneste ogsaa ved deres Børns Arbejde. Over for Arbejde af en saadan Natur, at det ikke kan skade Moralén, Helbredet eller Skolegangen, forekommer det mig, at det vil være meget betænkeligt at gøre et Skridt, der paa nogen som helst Maade skulde kunne hindre en saadan Anvendelse af Børnenes Arbejdskraft.

Idet jeg anerkender, at Øjemedet med Lovforslaget efter den ærede Ordførers Fremstilling i visse Henseender fortjener Støtte, skal jeg med Hensyn til de Punkter, den ærede Ordfører i saa Henseende

nævnte, gøre et Par Bemærkninger. Den ærede Ordfører har henvist til, at Børns Anvendelse til erhvervsmæssig Beskæftigelse kan komme i Strid med deres Skoleundervisning. Det er rigtigt, at baade i Byerne og paa Landet er det saaledes, at Børnene kunne møde trætte i Skolerne, komme for sent eller helt forsømme Skolerne paa Grund af den Brug, man har gjort af dem. Paa Forsømmelser i Skolegangen maa der dog kunne hjælpes ved andre Midler end ved helt at forbyde deres Anvendelse i erhvervsmæssig Beskæftigelse. Lovforslaget har sigtet i den rigtige Retning, naar det i § 9 gør et Tilløb til Bestemmelser, der ramme Arbejdsgiveren ret føleligt, for saa vidt han er Skyld i Barnets Forsømmelse. Det er den rette Vej, tror jeg, at ramme den Arbejdsgiver, der i Strid med Skolens Krav udnytter Barnets Arbejdskraft i selve Skoletiden, men jeg ser ikke rettere, end at de Bestemmelser, man i saa Henseende kunde ønske at træffe, ret naturlig vilde høre hjemme paa selve Skolelovforslaget. Det Skolelovforslag, vi nu have til Behandling, indeholder netop et Kapitel om Skoleforsømmelser og om den Fremgangsmaade, ved hvilken man skal ramme Forældre, Værger og andre, der ere Skyld i saadanne Forsømmelser. Jeg henstiller derfor den Tanke, at man ved Behandlingen af Skolelovforslaget ogsaa optager dette Spørgsmaal. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, at Barnet i moralsk Henseende kunde lide Skade ved erhvervsmæssig Beskæftigelse, er det særlig Bestemmelserne i § 2, der sigte hertil. Paragraffen gaar ud paa, at Børn under 14 Aar ikke maa anvendes til erhvervsmæssig Beskæftigelse paa Fabrikker eller fabriksmæssig drevne Værksteder, Beværtningssteder, Forlystelsesetablissementer eller til Omløben med eller Omførsel af Varer, der udbydes til Salg. Jeg erkender, at Tanken her er fuldstændig rigtig. Jeg tror, at Samfundet har en Pligt til her at gøre noget over for den opvoksende Slægt, men jeg tror ogsaa, at det paa dette Punkt vil være rettest at gaa andre Veje end de her antydede. Jeg skal saaledes blot nævne, at naar man vil tage Sigte paa Barnets moralske Opdragelse, er det ganske ligegyldigt, om Barnet for eller uden Betaling